

Onderwerp Preadvies initiatiefvoorstel van PvdA, SP, GL, PvdD, CU, Student & Stad over “Groningse internationale solidariteit”
ter bespreking

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon	14 050	Bijlage(n)	1	Ons kenmerk	145915-2025
Datum	21-05-2025	Uw brief van		Uw kenmerk	

Geachte lezer,

Op 28 maart 2025 ontvingen wij het initiatiefvoorstel “Groningse internationale solidariteit” van de fracties PvdA, GroenLinks, SP, CU, PvdD en Student & Stad. Hierbij treft u ons preadvies op dat voorstel aan.

In het voorstel benadrukken de initiatiefnemers het belang van internationale solidariteit en signaleren zij dat recente ontwikkelingen, zoals het beëindigen van twee stedenbanden, vragen om een nieuwe invulling. Concreet verzoeken de initiatiefnemers ons om:

1. uit te werken hoe Groningen verder vorm kan geven aan internationale solidariteit, in lijn met de in het voorstel opgenomen uitgangspunten;
2. het restant van het budget stedenbanden 2024 en € 30.000 uit het resterende budget stedenbanden 2025 beschikbaar te stellen voor ‘Humanitaire hulp Gaza/Jabalya;
3. samen met Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) dit budget in te zetten voor humanitaire hulp en/of wederopbouw te laten verrichten in Gaza;
4. de gemeentebegroting 2025 op deelprogrammaniveau overeenkomstig te wijzigen.

Wij waarderen de aandacht voor internationale samenwerking en onderstrepen dit belang, zoals ook verwoord in onze eerdere brief aan uw raad over de evaluatie van de stedenbanden. Juist in een volatiele geopolitieke wereld willen we in onze internationale relaties flexibel en wendbaar zijn.

Dat is ook de reden voor het gelijktrekken van de manier waarop we met onze buitenlandse relaties omgaan en de herbestemming van het subsidiebudget voor stedenbanden. We hebben voorgesteld om met dat budget op een andere manier inhoud aan de internationale en ideële doelen van de gemeente te geven.

Wij adviseren in beginsel positief op het initiatiefvoorstel en lichten hieronder onze positie per onderdeel toe.

1. Opstellen programma “Groningse internationale solidariteit”

De initiatiefnemers verzoeken ons een specifiek programma voor Groningse internationale solidariteit op te stellen, gebaseerd op een aantal aandachtspunten wij constateren dat deze uitgangspunten grotendeels al gebruikt worden als leidende principes in de dagelijkse uitvoering van onze internationale betrekkingen. Ons internationale relatiebeheer baseren we op een combinatie van inhoudelijke relevantie en continuïteit.

Wij achten het daarbij het meest effectief om in te zetten op bestaande structuren en initiatieven. Hierbij richten we ons op gezamenlijke inspanningen, bijvoorbeeld via de VNG, de opvang van individuen via Shelter City en de versterking van onze internationale netwerken. Dit biedt een meer doelgerichte en efficiënte invulling van onze internationale betrokkenheid.

Zo wordt Groningen door de VNG erkend als voorbeeldstad in het mobiliseren van lokale organisaties en bedrijven rond internationale (kennis)uitwisseling. Dit doen we naast onze eigen inspanningen rondom uitwisseling van kennis en ervaring met andere steden en regio's. Ook het recente besluit om een mensenrechtenverdediger in Groningen op te vangen, in lijn met de eerdere Shelter City activiteiten, sluit aan bij deze aanpak en benadrukt de effectiviteit van bestaande initiatieven, organisaties en samenwerkingsverbanden. Juist daarin ligt de expertise en kennis om de inzet van de gemeente zo effectief en efficiënt mogelijk ten goede te laten komen aan de gevraagde doelstelling m.b.t. solidariteit.

De initiatiefnemers doen daarnaast een concreet voorstel met betrekking tot de subsidieregeling voor mondiale bewustwording. Wij constateren dat de huidige subsidieregeling voor mondiale bewustwording inderdaad ieder jaar vrijwel geheel wordt uitgeput. De huidige subsidieregels leiden ertoe dat op tijd ingediende vervolgaanvragen voorrang hebben boven andere aanvragen. Dat maakt het erg lastig voor nieuwe initiatieven vanuit de Groningse samenleving op het gebied van internationale betrekkingen om subsidie te krijgen. In dat licht achten we het raadzaam om de automatische toekenningssystematiek van vervolgsubsidies te heroverwegen. De raad kan verder besluiten om het subsidieplafond te verhogen. Wij hebben vooralsnog geen dekking voor een structurele verhoging van het subsidieplafond.

2 & 3. Besteding van het restantbudget stedenbanden aan humanitaire hulp in Gaza

De initiatiefnemers geven aan dat Groningen weliswaar geen formele stedenband heeft met Jabalya, maar motiveren het voorstel voor humanitaire hulp aan de hand van de historische relatie met Jabalya. In onze brief over de stedenbanden hebben we juist

afstand genomen van de veronderstelling dat historische relaties of samenwerkingen een blijvende verplichting tot investeringen creëren. De essentie van het herziene beleid is juist dat internationale relaties door geopolitieke veranderingen nu anders kunnen worden beschouwd dan enkele jaren geleden. Hoewel Groningen in het verleden heeft bijgedragen aan de bouw van een school in Jabalya, impliceert dit geen structurele verplichting of betrokkenheid bij de wederopbouw. Er zijn immers ook andere urgente humanitaire crises, zoals in Myanmar en Oekraïne.

Dit neemt niet weg dat wij het voorstel om het restantbudget voor stedenbanden in te zetten voor de wederopbouw van het door oorlog verscheurde Gaza ondersteunen en als een waardevolle bestemming beschouwen. Wij adviseren daarom positief over het voorstel om het resterende budget stedenbanden via de VNG in te zetten voor humanitaire hulp en wederopbouw in Gaza.

De initiatiefnemers geven terecht aan dat de gemeente Groningen niet de kennis of expertise heeft om wederopbouw van oorlogsgebieden mogelijk te maken of om te kunnen bewaken en controleren dat publieke middelen die we daarvoor beschikbaar stellen op de juiste en meest doelmatige wijze worden besteed. Ambtelijk is al contact geweest met VNG Internationaal dat heeft aangegeven dat een gerichte bijdrage voor bijvoorbeeld de regio Jabalya of voorzieningen voor jongeren tot de mogelijkheden behoort.

De initiatiefnemers stellen verder voor om de Stichting Groningen-Jabalya bij de gesprekken met de VNG te betrekken. De stichting richt zich op het bevorderen van burgercontacten tussen Groningen en Jabalya en ontvangt hiervoor subsidie uit het budget voor mondiale bewustwording. Wij overwegen hierbij het volgende. De expertise voor effectieve besteding van humanitaire middelen en succesvolle uitvoering van projecten in het buitenland ligt primair bij de VNG. Het initiatiefvoorstel geeft voldoende richting om het budget dat de raad beschikbaar stelt door VNG te laten besteden. Wij zijn graag bereid om de Stichting Groningen-Jabalya te consulteren, maar willen die consultatie, met het oog op de bredere maatschappelijke discussie over de situatie in Gaza wel breder openstellen.

De initiatiefnemers stellen voor om de wederopbouw te dekken door € 30.000 te gebruiken van het resterende budget voor stedenbanden voor 2025, verhoogd met het restant van het budget voor stedenbanden voor 2024. Wij adviseren hierover als volgt.

Het budget stedenbanden 2025 is al deels aangewend voor de opvang van een mensenrechtenverdediger. Het restant over 2025 bedraagt circa € 84.000. Wij adviseren dit gehele restant te bestemmen voor het project in Gaza.

Het resultaat op het budget stedenbanden over 2024 bedraagt naar verwachting ongeveer € 125.000. Wij wijzen erop dat volgens het reguliere proces en kader van resultaatbepaling en resultaatbestemming (raadsbesluit uit 2020) het jaarrekeningresultaat ten gunste van de Algemene Reserve komt.

Volgvel 3

De raad kan zelf besluiten om, in tegenstelling tot het vastgestelde kader, door middel van een voorbeslag op het jaarrekeningresultaat te herbestemmen. Dat heeft niet onze voorkeur.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

locoburgemeester,
Mirjam Wijnja

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.